

## KELETI BLOKK

■ *Eastern block* – választotta címül legutóbbi fotókiállításához Hajdu Tamás. Természetesen magyarul is odaírta: Keleti tömb. Ha most mégis inkább az angol változatra hivatkozunk, annak elsősorban a „block”, azaz a blokk az oka. Ugyanis a Korunk stúdiógalériájában 2011-ben másodszor jelentkezett nagybányai állatorvos hiteles fényképi világa egyszerre kapcsolódik a városi létet az utóbbi évtizedekben meghatározó blokkvilághoz és ahhoz a keleti blokkhoz, amely európai uniós tagságunk ellenére oly nyomasztóan jelen van még életünkben.

Jól megfigyelt kontrasztokra építi képeit Hajdu Tamás (és ezt már előző, „Filés” kompozícióin is láthattuk). Kopár, osztatlan házfalak tövében álló autó, „gyeszákkal” a hátukon siető falusi asszonyok, két csúnya tömbház közt elárvult „Gold Plaza” a háttérben, buszmegálló a pusztaságban, mintha árvíz közepén volna, autóbuszra váró, de inkább ülve egymásnak magyarázó, fekete fejkendő vénasszonyok a városi megállóban, mobiltelefonozó férfi az árválkodó vonalas készülékek kínálata előtt, emberi alakokként mutogató vasúti jelzők a lerobbant, elhagyott, ugyancsak pusztasági megálló („halta”) a sínek átelleni oldalán, miközben egy ember mégis a ház felé bandukol. Mindezeket túl az állatok: kutyák, macskák, társat keresve (például egyedüli élőként a temetői betonkeresztek között), lezárt befőttes üvegben úszkáló hal.

Lakónegyedi hétköznapiak, olykor humorral vagy inkább keserű iróniával fűszerezve. Ha nem is katasztrófának mondhatók – hiszen az itt, illetve a szomszédságban lakók már ebben élnek –, a tragédia elemei fölfedezhetők bennük. És ami igazán tragikus: hozzászórtak, hozzászórtunk ehhez a környezethez, természetes módon vesszük tudomásul: Ez van. Csak rosszabb ne legyen...

Keleti blokk – a 21. század elején. Nagybányán. Romániában. Az Európai Unió keleti szélén.

**Kántor Lajos**

## AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK HELYZETE A MAI VILÁGBAN

■ Az USA-nak jelenleg fekete bőrű elnöke van Barack Obama személyében. Szerepébe jól bedolgozta magát, mégis nehezen tudok vele megbarátkozni. Kiváló szónok, aki nagy reményeket keltett, amelyeket megvalósítani nem tudott.

Több mint kétszáz éve az amerikai alkotmány előírja, hogy az államelnök egyben miniszterelnök is, aki az ország ügyeit intézi, és hazáját külföldön és belföldön reprezentálja. Ugyanakkor pártjának véleményét is figyelembe kell vennie. Ezt a szerepet eljátszani nagyon nehéz, állandó kompromisszumokra van szükség. A republikánus párt pillanatnyilag nagyon erős, és reméli, hogy 2012-ben átveheti a hatalmat.

Az Egyesült Államok történetének három külpolitikai irányzata, az izolacionizmus (Monroe-doktrína), internacionalizmus (Wilson, Népszövetség, Egyesült Nemzetek és tagság sok más nemzetközi szervezetben) és az imperializmus valójában meghatározza az USA helyét és szerepét a világban.

Talán kívánatos lenne, ha az internacionalizmus erősödne, mert annak köszönhetjük a második világháború utáni felépítési programot, a Marshall-tervet. Ám a fejlődést nem lehet befolyásolni, türelemmel kell megvárnunk, hogyan fogják az amerikaiak saját jövőjüket alakítani.

Kína mindent elkövet, hogy nemzetközileg élvonalba kerüljön. 1400 millió lakosa van, az Egyesült Államoknak 300 millió. Ha a két nemzet katonai képességeit összehasonlítjuk, akkor az amerikaiak fölénye legkevesebb egy generációig fennáll. Ez biztosítja a világ stabilitását.

A kínaiak nem ismerik a misszionáriusi beállítottságot. Nyugaton a kereszténység és az iszlám a maga lépére akarta a világot formálni. A 16-tól a 19. századig az európaiak Latin-Amerikát, egész Ázsiát és majdnem egész Afrikát gyarmatosították. A kínaiak történelmében ez nem létezik. Mindezek ellenére Kína jelentősége világviszonylatban folyamatosan nő. Ugyanakkor belső problémái is erősödnek. Az életnívó jelentősen eltér a tengerparti és a belső tartományok között. Azonban Kína külpolitikája egyelőre nem veszélyezteti a szomszédos államokat.

Mao idejében vezették be az egy gyerek politikát. Ennek hatása csak ma állapítható meg teljes egészében. Nemcsak a férfiak fölöslegében és a nők hiányában, hanem a kínai társadalom előregedésében. Kína lineáris emelkedése nem fog folytatódni. Ugyanakkor Európa előregedése is tény. Gondolkodnunk kell azon, hogy a Föld kilenc milliárd embert elbír-e.

Ebben a bonyolult világban hogyan viselkednek az amerikaiak? Vitalitásuk és mobilitásuk töretlen, ami az egykori bevándorlók mentalitására vezethető vissza, e mentalitás és habitus jellemzi meghatározó módon a világ egyik politikailag és katonailag legerősebb államát.

**Degenfeld Sándor**

